

LUBIANOVA OLESIA. IT specialist's job description.

The paper discusses the need to form IT specialist's job description according to the requirements of professional activities. The designed job description of an IT specialist reflects the skills, abilities and competencies of a future specialist of the higher technical education. It allows you to visualize what an expert of the industry should be, in terms of it to develop the content, forms, methods and determine the optimal way of training. The increased competitiveness of graduates on the global job market should include a foreign language which should help a specialist to implement various aspects of professional activities. The relevance of this paper is due to lack of coverage of this issue in the scientific literature. The prospects for further researches of this subject can be theoretical research and practical development of the job description based on the materials of the criteria for accrediting computing programs as well as peculiarities of industrial standards of higher education in Ukraine and wider implementation of information technologies in the process of training as well as the further development of a psychogram.

Keywords: job description, psychogram, skills, competence, professional activities, IT specialist.

УДК 378.147:371.38.

Мадзігон В. В.
Лабораторія трудової підготовки і політехнічної творчості
НАПН України

ПІДПРИЄМЕЦЬ ЯК ВИЗНАЧАЛЬНА ОСОБИСТІТЬ У БІЗНЕСІ В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

У статті висвітлюється актуальна проблема необхідності на сучасному етапі підготовки підприємців в системі неперервної економічної освіти, розкрито питання головної дійової особи – самого підприємця.

Ключові слова: підприємництво, підприємець, виробництво, прибуток, ризик, ринок, бізнес, освіта, економічний розвиток, ефективність праці, інтелектуальна власність.

Успіх у підприємстві базується на здатності підприємця приймати правильні (обґрунтовані) рішення. Підприємець є визначальною особистістю у підприємстві, ключовою фігурою у ринковій економіці. Будь-який підприємець працює як ділова людина. Підприємцем прийнято вважати ділову людину, котра вгадує щось нове або поліпшує щось існуюче і реалізує це у практичній діяльності. Таким чином, визначення підприємця найбільш конкретно дає доктор економічних наук, професор З. Варналій [2, с. 35]: підприємець – це людина, яка здійснює самостійну, систематичну, ініціативну, ризикову діяльність, спрямовану на виробництво товарів та надання послуг з метою одержання прибутку або особистого доходу і передбачає здійснення нововведень.

Підприємницька діяльність ґрунтується на мобілізації коштів (фінансів), трудових, матеріальних, інформаційних та інтелектуальних

ресурсів (базова основа), організації виробництва, матеріально-технічного забезпечення і збуту, маркетингу і реклами (організаційна основа); новаторстві, що включає винахідництво і використання нових ідей на творчій основі і кон'юктурі (творча основа).

Такі відомі вчені як М. Вачевський та В. Мадзігон у начальному посібнику "Основи економіки" [3, с. 154] зазначають, що підприємець – це людина, яка організовує і управляє підприємництвом з метою власної вигоди. Він вкладає свої ідеї, знання і навички у планування, організацію і управління виробництвом, несе відповідальність за свою справу, і якщо вона виявиться прибутковою, підприємцеві дістається весь вигреш.

Оптимізаційний розвиток підприємництва у ринкових умовах, перш за все, визначається його принципом ефективності виробництва. Принцип ефективності, або економічний принцип, – мінімум витрат максимум результату – можна навести в різноманітній формі. Вимірювати ж його і судити про міру реалізації цього принципу можна за допомогою показників продуктивності та рентабельності, відзначає С. Ф. Покропивний [11], а ефективність управлінської праці підприємця розкривають відомі вчені в галузі менеджменту та підприємництва М. Єрмошенко, С. Єрохін, О. Стороженко у фундаментальній науковій праці "Менеджемент" [6, с. 15-16].

Слід відзначити велику роль підприємництва в оновленні суспільства. Важливою є роль підприємництва на шляхах виходу з кризи, але перш за все необхідно налаштуватися на довгу і складну роботу. Для досягнення вагомих результатів – стабілізації на макрорівні, створення середовища для ділової активності, – повинна дотримуватись вимога підприємства: висока **продуктивність праці**, яка є кількісним показником і визначається відношенням до використаних ресурсів. Цей показник використовується у дослідженні процесів для обґрунтування результативності заходів із раціоналізації підприємницької діяльності щодо стабільної доходності та рентабельності [5].

Доходність є відношення прибутку до витрат або результату до витрат. Цей показник використовується для обґрунтування результативності заходів щодо раціоналізації, які пов'язані з інвестиціями (витратами на нові засоби виробництва). Підвищення доходності є результатом зростання продуктивності.

Рентабельність є відношенням прибутку за визначений період часу до використаних ресурсів (у тому числі і до капіталу) [3].

Положення і авторитет підприємницької діяльності у вирішальній мірі визначаються панівним в суспільстві типом економічної культури. Економічна культура поринає своїм корінням у глибоке минуле, причому ця спадщина набагато глибша, ніж може здаватися на перший погляд, як відзначають Я. Плоткін, А. Дубодєлова, О. Захарчук [10, с. 14-15].

Визначень, хто такий підприємець, існує так багато, як визначень про маркетинг або менеджмент.

Цій проблемі присвячено і випущено друком у світ значну кількість науково-методичної літератури, яка висвітлює питання підприємництва як напряму людської діяльності. Серед них роботи З. Варналій, В. Сизоненко [2], М. В. Вачевський, В. М. Мадзігон [3], В. П. Вихрущ, І. В. Тирпак [4], А. Гальчинський, П. Єщенко [5], М. М. Єрмошенко, С. А. Єрохін, О. А. Стороженко [6], В. М. Ковальчук [7], І. Р. Михасюк, І. Бернацький [8], В. М. Мадзігон [9], Я. Д. Плоткін, А. В. Дубодєлова [10], С. Ф. Покропивний [11] та інших авторів, які використовуються в навчальному процесі.

Мета статті. Дослідити основні функції підприємця та необхідність вивчення підприємницької діяльності у процесі безперервної економічної освіти, починаючи із загальноосвітньої школи, професійно-навчального закладу та ВНЗ.

Створення власної справи – це завжди великий ризик і подолання протидії, яка завжди виникає під час зародження нової справи. Створюючи власну справу, підприємець повинен розуміти, що він буде не тільки користуватись благами, які йому принесе ця справа, але й нести всю повноту відповідальності за розвиток, збільшення прибутку і виживання серед конкурентів.

Про підприємництво виникають питання у людей, які хочуть розпочати свою справу на основі своїх власних або відомих ідей, що можуть дати в майбутньому успіх і вигоду. Підприємництво походить від французького “антренаер” і має зміст “посередник”.

На початку свого зародження цей термін застосовувався переважно до організаторів різних масових заходів, виступів і парадів, а також керівників великих виробничих або будівельних проектів. Такі керівники нічим не ризикували, використовуючи надані їм кошти. Переважно такими підприємцями були духовні особи, яким доручалось виконання великих будівельно-архітектурних проектів, замків, споруд, різних будівель, церков і монастирів.

Підприємство набуває свого розвитку в XVII ст., коли підприємцем стали називати людину, яка уклала угоду із державою на виконання певних робіт або поставку певної продукції. До цього періоду відноситься діяльність Джона Ло, шотландця, першого засновника королівського банку Франції. Великий успіх Джона Ло не був довгим – його компанія збанкрутувала внаслідок випуску великої кількості акцій на суму, що не відповідала вартості її активів.

Помилку Ло врахував Річард Кантильон, англійський економіст XVIII ст. Він розробив концепцію підприємця, який діє в умовах ризику: фермер, ремісник, інший власник купують предмети праці по одній ціні, а продають по невідомій, тобто діють в умовах ризику.

Поняття “підприємець” часто вживають як синонім таких понять, як “господар”, “власник”, “новатор”, “бізнесмен”. Людину, яка організовує свою справу і веде її, називають саме одним із цих понять. Але постає запитання: чи можна назвати підприємцем суб’єкта, котрий має свою майстерню або ферму, де виробляється певна продукція, реалізація якої дає змогу лише існувати? Певна річ, що ні. Підприємця від інших суб’єктів господарювання відрізняють специфічні функції, які він виконує (повинен виконувати), та визначальні (характерні) ділові якості особистості [2, с. 36].

Підприємець – це людина, яка організовує підприємництво, веде управління підприємством з метою власної вигоди. За сировину і матеріали, за землю, за працю найманих робітників, а також за вкладений капітал він платить по поточних розцінках. Він вкладає у справу свої власні ідеї, знання і навички в планування, організацію та управління підприємством. Він несе відповідальність за можливі втрати навіть тоді, коли втрати виникли не з його вини, а обумовлені несприятливими обставинами, але якщо справа змінюється в ліпший бік, йому дістається весь вигреш і прибуток [7].

У середині ХХ ст. склалось сучасне розуміння підприємця як новатора. Завдання підприємця – реформувати і раціоналізувати метод виробництва шляхом впровадження винаходів, нових технологій виробництва, нових товарів або тих самих товарів, але новим методом, створювати нові галузі промисловості.

Підприємництво поєднує в собі ініціативу, організацію або реорганізацію соціально-економічних механізмів, для того щоб із якнайбільшою вигодою використовувати наявні ресурси, одержувати найбільші прибутки.

Відкрити власну справу і перетворити її в ефективне підприємство дуже складно. Створення фірми (підприємства) вимагає від людини волі, наполегливості, вміння добиватися мети – доходу та бажаного прибутку.

Підприємницький дохід = нормальний (звичайний) прибуток + економічний прибуток (надприбуток)

Стимулом до створення підприємства можуть бути різні обставини, наприклад, перехід на іншу роботу, звільнення з роботи, отримання диплома про відповідну освіту тощо.

Рішення заснувати своє підприємство приймається як правило тоді, коли людина поєднує свої бажання з реальними можливостями досягнути мети, тобто успіху. Підприємництво розвинене в багатьох країнах, хоч не звичне для нас. Воно властиве різним способам виробництва.

Як соціально-економічне явище підприємництво вбирає в себе широкий спектр суспільних відносин, історичні моменти, правові відносини, психологічні явища і економічні умови життєдіяльності. За своєю економічною природою підприємництво є діалектичною єдністю

загальноекономічного змісту, з одного боку, і специфічної соціальної форми, з другого.

Своєрідність загальноекономічного змісту підприємництва полягає в тому, що в ньому втілені різні сторони господарської діяльності.

Суб'єктами підприємництва можуть бути різні учасники економічної діяльності, приватні особи, які займаються одноосібним виробництвом (сімейним підприємством). При цьому підприємець орієнтується на власні затрати праці або передбачає використання найманої праці [5].

Підприємницька діяльність може здійснюватись також групою людей, пов'язаних між собою договірними зобов'язаннями і економічним інтересом. Об'єднання партнерів дає змогу вирішувати завдання більш великого масштабу. Суб'єктами колективного підприємництва виступають різного роду асоціації – акціонерні товариства, кооперативи, орендні колективи тощо. Характер підприємницької діяльності висуває певні вимоги до особистості підприємця, мати характерні риси, які зводяться до наступного (див. табл.).

Таблиця

Характерні вимоги і риси підприємця

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПІДПРИЄМЦЯ	
Організаційно-господарське новаторство	Готовність до ризику
Пошук нових можливостей	Ініціативність
Орієнтація на ефективність та якість	Цілеспрямованість
Майнова відповідальність	Висока інформованість
Здатність до “жертв” в інтересах справи	Постійне спостереження
Систематичне планування	Здатність переконувати
Постійне самооновлення	Комунікбельність
Надійність	Чесність
Нестандартність	Рішучість

Отже, більшість характерних рис підприємця є результатом навчання в системі безперервної освіти – загальноосвітня школа, професійно-технічне училище, коледж, ВНЗ, – де особистість отримує високий рівень професійних компетентностей в галузі економіки, маркетингу, менеджменту та фінансових дисциплін, банківської справи, податків, інвестицій, інновацій тих базових дисциплін, які сприяють у підприємницькій діяльності як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках із гострою конкуренцією.

Об'єктом підприємництва є певна діяльність у сфері виробництва продукції або надання послуг для одержання певного доходу. Величина доходу залежить від того, як підприємець організував свою діяльність, врахував всі фактори. Ступінь організації підприємницької діяльності визначається характером комбінації різних ресурсів. Згодом здійснення нових комбінацій стане чи не головною справою підприємця.

Підприємництво охоплює виготовлення нових благ, впровадження нових методів виробництва, освоєння нових ринків збуту, одержання нових джерел сировини чи напівфабрикатів, проведення відповідної реорганізації. Постійний пошук нових способів комбінацій ресурсів відрізняє підприємця від звичайного господарника.

Підприємництво настільки важливе, що іноді його називають четвертим фактором виробництва, ресурси якого не витрачаються в міру їх використання, як природні чи людські.

Підприємництво проявляється у різних сферах бізнесу, в поняття якого входять будь-яка справа, купівля, комерційне чи виробниче підприємство, комерційна практика або політика окремого підприємця чи цілої фірми.

Започатковуючи бізнес, підприємець повинен визначити для себе мету діяльності, джерела фінансування, відмінності товару, який він вироблятиме, від товару конкурентів (чим цей товар сподобається покупцям), які можуть бути фінансові результати, ринок збуту своєї продукції (хто купуватиме товар і скільки буде тих покупців).

Підприємництво завжди певним чином організовується, набуває конкретних форм.

Можна виділити основні умови організації підприємницької діяльності:

- наявність прав власності на засоби виробництва, його продукт і дохід;

- наявність певної сукупності свобод і прав (вибір виду господарської діяльності, планування джерел фінансування, доступ до ресурсів, організація і управління, збут продукції тощо), тобто економічна самостійність;

- наявність певного економічного середовища, яке б забезпечувало реалізацію перших двох умов, ринково-конкурентний режим господарювання;

- наявність сприятливого психологічного клімату серед населення;

- правова захищеність підприємця;

- державна підтримка підприємництва в галузі фінансового і матеріально-технічного забезпечення.

Особливо важливим є принцип саморегулювання підприємництва. Потрібно виробити такі етичні норми господарської поведінки, які не допускать будь-яких нездорових намірів, вчитимуть поважати закон, розвивати саме ділову активність і чесну конкурентну боротьбу. Західні бізнесмени переконані, що саме ділова етика насамперед забезпечує престиж і високу репутацію компанії в очах споживачів і суспільства, сприяє підвищенню ефективності виробництва, зростанню доходів.

Матеріальна зацікавленість є одним із рушійних факторів підприємницької діяльності. Переважно заради цього і організовується бізнес і розширюються його масштаби. Діалектика товарного виробництва така, що господарюючий суб'єкт, переслідуючи власні інтереси, водночас,

невидимою рукою скеровується на досягнення суспільних цілей, працює на суспільство. Наприклад, Г. Форд зайнявся виробництвом автомобілів не з благодійних прагнень, але, переслідуючи особисту вигоду, він створив автомобільну імперію, продукція якої заповонила весь світ і багато в чому змінила господарство.

Якщо звернутися до сучасного бізнесу, то неважко помітити, що його мета часто виходить за рамки суто економічної. Коли все зводиться лише до останньої, то буде неможливо зрозуміти, чому підприємці беруть участь у вирішенні соціальних проблем суспільства, виділяють кошти на освіту, охорону здоров'я, розвиток культури, екологію, боротьбу з бідністю тощо.

До основних ознак підприємництва належить насамперед **самостійність** і **незалежність** господарських суб'єктів. Кожен, хто має відповідне бажання і грошові кошти, може організувати власне виробництво (індивідуальне чи колективне), яке спирається на певну форму власності. Засоби виробництва і робоча сила купуються на ринку. Що, як і скільки виробляти, у кого купувати, кому і по якій ціні продавати – все це підприємець вирішує самостійно, виходячи з економічної вигоди і ринкової кон'юнктури.

Незалежність як базову ознаку підприємництва не можна трактувати спрощено, адже в економіці не існує абсолютної свободи. Повна самостійність підприємця означає, що над ним немає інстанції, яка б примушувала його здійснювати певні дії. Але він зовсім не вільний від ринку, від його чітких вимог.

Ще одна характерна ознака підприємництва – практично постійний господарський ризик і відповідальність. Необхідно оцінювати діяльність конкурентів, їх стратегію, сферу діяльності. Бізнес вимагає відваги, розумного ризику, але не авантюризму. Для підприємця важливим є правило: одержати прибуток і мати добру ділову репутацію у конкурентів і знайомих.

Особливо важливим у підприємстві є план-маркетинг, основними елементами якого є споживачі, товари, канали збуту, ціноутворення, реклама, сервіс, обслуговування після продажу.

Підприємець має добре знати юридичний і фінансовий стан, бути добрим організатором і вміти обґрунтувати започаткований бізнес. Питання кадрів, їх профілю і кваліфікації, кількості заробітної плати для утримання персоналу, створення доброго психологічного клімату в колективі та виробничої культури теж входять у сферу умінь і здібностей підприємця.

Підприємництво немислиме без новаторства, без творчого пошуку. В умовах гострої конкурентної боротьби немає підстав сподіватися на те, що, нічого не змінюючи, можна збільшити прибуток за рахунок росту цін. Вистояти в боротьбі здатний лише той, у кого вища якість продукції і постійно оновлюється її моделі, хто менше витрачає. Слід також постійно оновлювати технологію, удосконалювати організацію виробництва і збут.

Здатність приймати нестандартні рішення, творчо оцінювати ситуацію також завжди високо цінувалась у діловому світі.

Якщо підприємець, що започатковує бізнес, не обізнаний з фінансовим боком справи, то йому краще не братися за неї. Він повинен уміти прогнозувати обсяги виробництва і продажу товарів, розробляти баланс своїх коштів, знати шляхи досягнення високої рентабельності, заощадження витрат підприємства. Звичайно, це не весь перелік того, що повинен вміти і знати підприємець. Крім того, він може залучати до своєї справи фахівців (юристів, фінансистів, дилерів тощо), адже якщо він сам не буде обізнаний з основами бізнесу, досягнути успіху не зможе.

В економічній літературі часто ототожнюють поняття “підприємництво” і “бізнес”. Тим часом між ними є відмінність: бізнесом можна назвати підприємництво, підприємницьку діяльність, справи, заняття з метою одержання прибутку в певній сфері суспільного виробництва. Крім того, підприємницька діяльність належить як до дрібного, так і до середнього та великого бізнесу. Тому термін “підприємництво” стосується всіх типів підприємств, об'єднань громадян, які займаються діяльністю з метою одержання прибутку.

В останні десятиліття відбувається швидке зростання підприємництва у сфері малого бізнесу, а також сектора економіки, що здебільшого залежить від підприємницьких здібностей.

Підприємницька здібність – це особливий вид людського таланту, особливий людський ресурс, який ми ще називаємо підприємливістю, діловитістю.

Існує чотири взаємозв'язані функції підприємця:

1. Підприємець бере на себе ініціативу поєднання ресурсів землі, капіталу і праці в єдиний процес виробництва товару чи послуги. Виконуючи роль ініціатора й каталізатора, підприємець одночасно є рушійною силою виробництва і посередником, який зводить до купи інші ресурси для здійснення процесу, який обіцяє стати прибутковою справою.

2. Підприємець бере на себе важке завдання прийняття основних рішень в процесі бізнесу, і їх оригінальність і творчий характер визначають курс діяльності підприємства.

3. Підприємець – це новатор, особа, яка прагне виробляти на комерційній основі нові продукти, впроваджувати нові виробничі технології та форми організації бізнесу.

4. Підприємець – це людина, що йде на ризик. Це впливає з трьох перших його функцій. У ринковій системі підприємцеві прибуток не гарантований. Винагородою за затрачений ним час, зусилля і здібності можуть стати привабливі прибутки, карою за недостатні знання та підприємливість – збитки і банкрутство.

Підприємницький тип мислення – це сукупність оригінальних поглядів і підходів до прийняття рішень, які реалізуються в практичній діяльності.

Таким чином, підприємець є організатором, дослідником і новатором, який володіє економічними, організаційними і творчими здібностями й уміє добре орієнтуватися у складному і часто мінливому середовищі. Проявити всі ці якості може лише людина в умовах економічної свободи.

Висновки. Одним з ключових напрямків, який забезпечує динамізм у розвитку економіки взагалі, а для нашої економіки ще й виводить її на ринковий шлях, є активізація підприємницької діяльності.

Підприємництво – це здійснення сміливих, важливих і складних проєктів. Підприємництво – це готовність взяти на себе ризик, пов'язаний з реалізацією нових ідей.

Підприємництво як особливий вид діяльності і як соціально-економічний феномен завжди розвивається в певному історичному напрямку і включене в систему національних цінностей і традицій.

В основі підприємницької діяльності лежить ряд обов'язкових умов і ознак. **По-перше**, свобода у виборі напрямків і методів діяльності., самостійність рішень. **По-друге**, відповідальність за рішення, які приймаються, їх наслідки і пов'язаний з цим ризик. **По-третє**, орієнтація на комерційний успіх, одержання прибутку, що пов'язано, як і попередні ознаки, з ринковою економікою.

Підприємництво потребує знань, інтуїції, точного розрахунку, творчого підходу, певного стилю і типу поведінки, образу мислення, пошуку нетрадиційних рішень, масштабності і ризику ділової хватки.

Для розвитку підприємницької діяльності в нових умовах господарювання необхідно вести цілеспрямовану підготовку молоді в навчальних закладах, збагачуючи її знаннями економіки, розвиваючи її творчість, які згодом стануть основою підприємницької діяльності.

Використана література:

1. Закон України “Про підприємництво”. Закон України від 7 лютого 1991 року № 698-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 14. – Ст. 168.
2. Варналій З. С., Сизоненко В. О. Основи підприємницької діяльності : підручник для учнів 10-11 кл. / З. С. Варналій, В. О. Сизоненко. – К. : Знання України, 2004. – 404 с.
3. Вачевський М. В., Мадзігон В. М., Примаченко Н. М. Основи економіки : навчальний посібник для учнів ліцеїв, коледжів, гімназій та загальноосвітніх шкіл 10-11-12 класів / М. Вачевський, В. Мадзігон. – К. : Педагогічна думка, 2007. – 612 с.
4. Вихрущ В. П., Тирпак І. В. Економіка нових форм господарювання. – Бучач, 1994. – 200 с.
5. Гальчинський А. С., Єщенко П. С., Палкін Ю. І. Основи економічних знань. – К. : Вища школа, 1998. – 544 с.
6. Єрмошенко М. М., Єрохін С. А., Стороженко О. А. Менеджмент : навчальний посібник / за заг. ред. д.е.н., проф. М. М. Єрмошенка. – К. : Національна академія управління, 2006. – 656 с.
7. Ковальчук В. М. Основи ринкової економіки. Підручник для середніх шкіл та професійних училищ / В. М. Ковальчук. – Тернопіль, 1992. – 190 с.
8. Михасюк І. Р., Бернацький І. М. Українське підприємництво в умовах глобалізації / І. Михасюк, І. Бернацький. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 56 с.
9. Мадзігон В. М. Продуктивна педагогіка : монографія. – К. : Вересень, 2004. – 324 с.
10. Плоткін Я. Д., Дубодєлова А. В., Захарчук О. В. Підприємство про підприємництво. Зарубіжний досвід / Я. Плоткін, А. Дубодєлова. – Львів : “Вільна Україна”, 1993. – 142 с.

11. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства : підручник. – К. : КНЕУ, 2000. – 528 с.

Мадзигон В. В. Предприниматель как определяющая личность в бизнесе в рыночной экономике.

В статье освещается актуальная проблема необходимости на современном этапе подготовки предпринимателей в системе непрерывного экономического образования, раскрыт вопрос главного действующего лица – предпринимателя.

Ключевые слова: предпринимательство, предприниматель, производство, прибыль, риск, рынок, бизнес, образование, экономическое развитие, эффективность труда, интеллектуальная собственность.

MADZIGON V. V. Businessman as determining personality in business in a market economy.

In the article the issue of the day of necessity lights up on the modern stage of preparation of businessmen in the system of continuous economic education, the question of main acting person is exposed – businessman.

Keywords: enterprise, businessman, production, income, risk, market, business, education, economic development, efficiency of labour, intellectual property.

УДК 37.016:81'243

Махінов В. М.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЯК ОСНОВИ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТА

У статті розглядаються особливості структури і змісту іншомовної комунікативної компетентності при вивченні іноземних мов як основи комунікативної культури студента, деталізуються соціокультурні аспекти вивчення іноземних мов у вищих навчальних закладах, які б сприяли студентській мобільності та є пріоритетними у формуванні мовної компетенції.

Ключові слова: соціокультурна компетенція, структура і зміст іншомовної комунікативної компетентності, мовна особистість, світоглядні позиції, соціокультурне середовище, соціокультурне знання.

Інтеграція України у світовий освітній простір зумовлює нове бачення основної мети вивчення іноземних мов у вищих закладах освіти. Однією з проблем при навчанні є створення мотивації до ґрунтовного вивчення іноземної мови. Науковці вказують на зміну статусу навчальної дисципліни “іноземна мова” з погляду її культурологічної функції, оскільки мова – не тільки “джерело комунікативної діяльності, але й засіб пізнання, формування і передачі думки, вираження почуттів, емоційних станів людини, засіб реалізації усіх потреб освіченого народу” [3, с. 164]. Сьогодні